

Energietransitie Warmtepijp voor Leiden is drama voor Rotterdam

In het nieuws 2
Economie E4-5

WARMTEBEDRIJF

Leidse warmtepij werd een Rotterdam drama

Vanaf januari moet het Warmtebedrijf huizen in Leiden verwarmen met 'restwarmte' uit de Rotterdamse haven. Maar het project ligt stil. Wat ging er mis?

Door onze redacteurs
Loris Koelman en Dirk Slikmans

AMSTERDAM. Het Rotterdamse Warmtebedrijf zag er zijn redding in de gemeente Rotterdam en elegante oplossing voor een koelbaar politiek probleem en de provincie Zuid-Holland een kans om voorop te lopen in de energietransitie. De ŕdeling over Oost; een pijp van meer dan 40 kilometer die Rotterdam als warmtebron naar Leiden zal leiden. Althoŕ en Lelidse wonen zijn zoonbegeen.

Maar hoewel het Warmtebedrijf vanaf januari 2020 warm water aan Leiden moet leveren, ligt de aanleg van de pijp volbedijg stil. Verantwoordelijk gedeputeerde Han Weber (D66) is ontspann opgestapt, omdat hij de Staten niet goed over het probleem-dossier had geïnformeerd. Zowel de provincie als de gemeente Rotterdam moet rekening houden met een milioenenverlies, boven op de vele tientallen miljoenen die vooral Rotterdam de voorbije jaren al in het Warmtebedrijf stak.

Maar het Warmtebedrijf heeft geen keus. De onderneming is in 2006 opgericht door de gemeente en het Havenbedrijf om met restwarmte uit de haven Rotterdamshuizen te verwarmen en zo bij te dragen aan de duurzaam maken van de lokale industrie. Alleen: het lijkt maar niet om in de omgeving van Rotterdam voldoende huizen aan te sluiten op het warmtenet. Er is te weinig nieuwbouw en concurrentie van Eneco, Tegeliker en het Verrijpbedrijf lagrang contract stiep voortwaarden een vastbeveelheld warmte in te kopen bij afvalverbrander AVR.

Dus wekeret het Warmtebedrijf voortdurend in financiële nood, Rotterdam moet jaarlijks bijsprijngen om milioenenverliesen te compenseren. In totaal heet de gemeente al meer dan 80 miljoen euro in het Warmtebedrijf gestoken, en verwacht ze nog eens 18 miljoen te moeten betalen om schulden van het bedrijf af te lossen. Consultants houden de 'business case' regelmatig tegen het licht. Zonder extra afname is het Warmtebedrijf niet rendabel te maken, zo blijkt. De situatie is onhoudbaar, concludeert de gemeente in 2016.

In Rotterdam lijkt het niet voldoende huizen aan te sluiten op het warmtenet.

Maar het Warmtebedrijf, zo denkt webeduider Aadraan Visser (D66), ligt in Leiden nu 13.000 Leidsa huizen en 2000 pe-consultants houden de 'business case' regelmatig tegen het licht. Zonder extra afname is het Warmtebedrijf niet rendabel te maken, zo blijkt. De situatie is onhoudbaar, concludeert de gemeente in 2016.

Het probleem van het Warmtebedrijf ziet er voor de Zuid-Hollandse gedeputeerde Han Weber daarom uit als een oplossing. Bij de onderhandelingen over het provinciale akkoord in 2015 heeft zijn D66 100 miljoen euro hminagebeleid voor de ontwikkeling van duurzame energie. Een prachtig resultaat. Maar er zijn wel projecten nodig om het geld aan uit te geven. Het reddingsplan van Visser komt als gemeente en Leiden kan een belangrijke stap zijn in de totstandkoming van de Zuid-Hollandse warmtebron die Weber voor ogen heeft. Warmteoverschotten uit industriële erfaschbouw die via een buizensysteem door de provincie worden afgevoerd op om huizen en bedrijven te verwarmen.

Visser en Weber zien het helemaal voor zich. En ze hebben haast. Visser omdat hij een politiek en financieel debetarmoet voorkomen, Weber omdat dit ambtieuze project voor de volgende verkiezingen van de grond moet komen.

Gehelene brief

Nu een lang onderhandelingsproces slaet de gemeente Rotterdam in 2017 eind met Nioun. Het Warmtebedrijf Rotterdam zal per 1 januari 2020 warmte leveren in Leiden.

Zonder voortwaarden gaat dat niet. Het Warmtebedrijf is klein voor zo'n groot project, dus Nioun eist dat Rotterdam en de provincie het eigen vermen van de onderneming oprichtken. Die besluiten dat ongeveer 100 miljoen nodig is om schulden af te lossen, en 100 miljoen om het nieuwe project te helpen financieren. Evenredig te verdelen over beide overheden, zeggen bronnen.

Belangrijker nog: Nioun vraagt de overheden garant te staan voor het project. Anderszgevegt: als het Warmtebedrijf niet oi niet op tijd warmte kan leveren, zijn provincie en gemeente volledig aansprakelijk behoeven. Het is niet een gewoone brief, een zo-blijkt uit een geheimis brief - een zogeheten *letter of comfort* - waarin NRC de strekking kent.

Nioun heeft nog een derde voorwaarde gemeente en provincie moeten als aandeelhouders van het Warmtebedrijf formel verklaren dat het bedrijf hoofdelijk aansprakelijk is voor verliezen van de dochterondernemingen waarmee Nioun het contract sluit. Ondanks waarschuwing van het Warmtebedrijf voor financiële risico's tekent gemeente en provincie eind februari 2018 de zogezogende '403-verklaring', waarmee het contract onherroepelijk wordt.

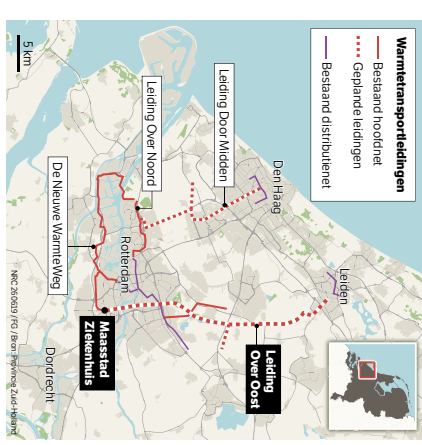
Nog geen maand later ligt het project stil. Het geld dat de provincie Zuid-Holland in het Warmtebedrijf zou steken, moet komen van haar

Warmteparticipatiefonds (WVP). Dat is een investeringsvehikel dat de totstandkoming van een warmtenetomde moet aanliegen. Alleen: het WVP staat top strand zoals dat heet, om al te veel politieke bemoeienis te voorkomen. Dat fonds markt - in tegensstelling tot het Warmtebedrijf - zijn eigen afwegingen.

Het omvotere gebeurt: de fondsen van de provincie en gemeente worden in maart 2018 af het ledig tot mandatering gezette tussenzene gemeente en provincie over wat er nu wereld de vertigting duidelijk. Gemeeente en provincie melden dan dat de aanbesteding door het Warmtebedrijf is aeguest? eufemistisch jargon voor: het project is vasgegelopen. Vis-

Maar pas op 16 april 2019, ruim een jaar later, wordt ook voor de huizenmeentes in Leiden, wordt de verrijging duidelijk. In welk mate is gebieden verklaard. In mei van dit jaar kondigde Weber onverwacht zijn aftreden aan. Vanwege een recent geconstateerd gebrek in de informatievoorziening, aan de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Om welke informatie het gaat is niet bekendgemakt, bronnen noemen te- genover NRC de letter of comfort.

Met een bocht van de haven naar Leidse huizen

ter is dan al afgetreden vanwege het laten lekken van een stuk overeenant de vasgegelopen vastgoedproject.)

De formele versie voor de vertaling is dat er gedeel te tussen de gemeente Leiden en het Warmtebedrijf over de verhuis vergunningen. Maar volgens bronnen is het uitblijven van de inname van het project. Of Nioun ligt en volbedijg zijn gestofte stand over de problemen en de aansprakelijkheid van de betrokken overheden is onduidelijk. Veel informatie is gebieden verklaard. In mei van dit jaar kondigde Weber onverwacht zijn aftreden aan. Vanwege een recent geconstateerd gebrek in de informatievoorziening, aan de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Om welke informatie het gaat is niet bekendgemakt, bronnen noemen te- genover NRC de letter of comfort.

Oomkeestbaar

Begun juun meidde de provincie dat het fonds nog steeds geen positief had genomen over de financiering van het Warmtebedrijf, en dat de leding naar Leiden nu 'oop zijn vroegst' in 2022 wordt voltooid.

Het Warmtebedrijf is inmiddels al sinds de zomer van 2018 in gesprek met Uniper, dat nu nog de stads-warmte in Leiden levert. Vanwege de verrijging zal Uniper dat nog jaren na te de deadline van 1 januari 2020 moeten doen. Welke prijs Uniper daarvoor vraagt is onbekend. Betrokken partijen gaan ervan uit dat gemeente en provincie voor de kosten moeten opdraaien, gezien de beloften in de gehele brief.

Sallant detail is dat Uniper in 2010 voor 25.000 euro aandeelhouder werd van het Warmtebedrijf, op verzoek van het Warmtebedrijf, dat een export op het gebied van schaks warmte wilde aanbrengen. Uniper stapte in 2016 weer uit het bedrijf omdat het wilde rendabele toekomst zag en het warme- netbeheer aan de oplopende verlies-

Reacties

Niels Bekkend Over extra kosten

Visser en Weber verwijzen voor een reactor door naar de gemeente Rotterdam

Land De wlfing vanwege geheimhouding niet op de letter of comfort Nioun.

Rotterdam voegt daaraan toe dat de brief in april 2018 wel in het geheim niet de raad is gedeeld. Volgens zowel provincie als gemeente kan er nog niets worden gezegd over de extra kosten. Ze schijven 'en bekeerd' te zijn met waarschuwingen van het Warmtebedrijf in het voorjaar van 2018 dat er verrijging zou optreden.